

Förnyelse av social- och hälsovårdens servicenät / Soite-punkten i Lestijärvi

Mellersta Österbottens välfärdsområdesstyrelse 03.12.2024 § 313
4609/00.02.00/2024

Beredningen tf välfärdsområdesdirektör Katja Virta

Budgeten för Mellersta Österbottens välfärdsområde för år 2025 kommer att visa på underskott. Därför är ytterligare åtgärder som lättar på kostnadsstrukturen nödvändiga. Enligt 115 § i lagen om välfärdsområden ska ett underskott i välfärdsområdets balansräkning täckas inom två år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Inom denna tid ska också underskott som uppkommit under eller efter det år budgeten upprättades täckas. I Mellersta Österbotten betyder detta att underskottet som ackumulerats från och med år 2023 ska täckas före slutet av år 2026. År 2023 var underskottet -20,5 miljoner euro. Också år 2024 kommer att visa på underskott.

Det ekonomiska läget i Mellersta Österbottens välfärdsområde kräver att budgeten för år 2025 görs i två faser. Vid beslutsbehandlingen 16.12.2024 presenteras det en budget för välfärdsområdesfullmäktige som visar på ungefär -13,5 miljoner underskott. I den andra fasen läggs det fram en ändrad budget för välfärdsområdesfullmäktige. Den nuvarande uppskattningen är att detta görs i februari-mars 2025. I den ändrade budgeten kommer att inkluderas de åtgärder som föreslagits för välfärdsområdesstyrelsen och välfärdsområdesfullmäktige i december. Åtgärderna innefattar anpassningsåtgärder i fråga om ekonomin för år 2025 till en summa på sammanlagt 13,5 miljoner euro. Med stöd av anpassningsåtgärderna är målet med den ändrade budgeten att uppnå minst ett balanserat resultat (0 euro). Då skulle det inte uppstå mer kumulativt underskott under år 2025. Enligt lagen om välfärdsområden ska det kumulativa underskottet täckas före utgången av år 2026.

Kraven på att balansera ekonomin förutsätter ändringar i välfärdsområdets servicenät. Eftersom servicenätet bygger på hyrda fastigheter som är större än behovet, har välfärdsområdesstyrelsen på våren 2024 befullmäktigat tf välfärdsområdesdirektören att förhandla med kommunerna om att avstå från hyrning av obehövliga lokaler i fastigheterna samt att på grund av det ekonomiska läget avstå från indexhöjningar under de följande åren. Förhandlingarna ledde inte till resultat i fråga om de fastigheter som förnyelsen av servicenätet gäller. Social- och hälsovårdsministeriet, Finansministeriet och Inrikesministeriet förutsatte vid välfärdsområdesförhandlingarna som fördes med Mellersta Österbottens välfärdsområde hösten 2024 att Mellersta Österbottens välfärdsområde bör snabbt granska sitt servicenät.

I områdena ordnades det på våren 2024 öppna tillfällen för att höra invånarna i varje område om deras servicebehov. Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) förutsätter att

välfrdsomrÅdet ska planera och genomföra social- och hÅlsovÅrden sÅ att den till innehÅll, omfattning och kvalitet svarar mot kundernas behov. TjÅnsterne ska dessutom tillhandahÅllas jÅmlikt, i form av samordnade tjÅnstehelheter och nÅra kunderne med beaktande av befolkningens behov i vÅlfÅrdsomrÅdet. TjÅnsterne kan sammanfÅras i stÅrre helheter inom vÅlfÅrdsomrÅdets omrÅde nÅr tillgÅngen till tjÅnster och sÅkerstÅllandet av deras kvalitet krÅver specialkunnande eller dyra investeringar eller nÅr ett ÅndamÅlsenligt, kostnadsnyttoeffektivt och effektivt tillhandahÅllande av tjÅnsterne krÅver det.

ServicenÅtet i Mellersta Åsterbotten bestÅr av social- och hÅlsovÅrdstjÅnsterne Soite-centraler, Soite-stationer och Soite-punkter samt av digitala och mobila tjÅnster och tjÅnster som tillhandahÅlls i hemmet. Soite-centralerne har det mest omfattande serviceutbudet. Joure och mottagningerne har koncentrerats till Soite-centralerne. Soite-centralerne finns i Karleby (huvudhÅlsostationen), i Kannus och i Dunkars-Pajala. Soite-stationerne har ett varierande och vÅxlande utbud av social-, hÅlsovÅrds- och sjukvÅrdstjÅnster. PÅ stationer ordnas expertmottagningar, mottagningar av lÅkare inom olika specialiteter samt rÅdgivningstjÅnster och socialservice. Soite-stationerne ligger i KelviÅ, Toholampi och Perho. Soite-punkterne År nÅrservicepunkter med lÅg trÅskel och ett flexibelt serviceutbud. Soite-punkterne finns i BjÅrkhagen i Karleby samt i LestijÅrvi, Ullava, LochteÅ och Halso.

MÅlet med servicenÅtet År att erbjuda social- och hÅlsovÅrdstjÅnster sÅ att invÅnerne i hela vÅlfÅrdsomrÅdet har sÅ jÅmlik tillgÅng till dem och sÅ att de År sÅ jÅmlikt tillgÅngliga som mÅjligt. TjÅnsterne verksamhetsmodeller mÅste fÅrnyas sÅ att verkningsfulla tjÅnster kan tryggas i det fÅrsÅmrade ekonomiska lÅget. Serviceformerne Åndras kontrollerat mot mindre Soite-punkter som kan vid behov fungera som dokumenteringspunkter fÅr vÅra mobila tjÅnster som utÅkas. ExpertsjukskÅtarnes och hÅlsovÅrdarnes tidsbokningsbaserade mottagningsverksamhet kan ordnas enligt behovet vid vÅlfÅrdsomrÅdets Soite-punkter. Antalet distansmottagningar utÅkas med beaktande av invÅnarnes mÅjligheter att anvÅnda dem. I samband med fÅrnyelsen av servicenÅtet År en ÅvergÅng till en egenlÅkarmodell en del av fÅrÅndringen genom vilken vi tryggar en bÅttre kontinuitet i och tillgÅng av vÅrden. FÅrslaget om fÅrnyelse av servicenÅtet har gjorts pÅ vÅlfÅrdsomrÅdets nivÅ och baserar sig inte pÅ kommungrÅnser, men i det beaktas trafikfÅrbindelserne till verksamhetsenheterne som År i enlighet med den nya verksamhetsmodellen.

Enligt fÅrvaltningsstadgan fÅr Mellersta Åsterbottens vÅlfÅrdsomrÅde beslutar vÅlfÅrdsomrÅdesfullmÅktige om servicestrategin inom social- och hÅlsovÅrden inklusive Åndringar av servicenÅtet (fÅrvaltningsstadgan 19 § punkt 1). NÅr Årendet behandlas i vÅlfÅrdsomrÅdesstyrelsen eller i andra organ i vÅlfÅrdsomrÅdet fÅljs lagstiftningen och rÅttspraxisen gÅllande jÅv samt den s.k. fÅrsiktighetsprincipen.

Som kompletterande material:

Ändring av social- och hälsovårdens servicenät vid Soite-punkten i Lestijärvi

Förslag till beslut Valfärdsområdesstyrelsen beslutar föreslå för valfärdsområdesfullmäktige att det

1. godkänner ändringarna i fråga om servicenätet vid Soite-punkten i Lestijärvi,
2. befullmäktigar valfärdsområdesstyrelsen och valfärdsområdesdirektören att verkställa åtgärderna som är relaterade till ändringen.

Beslut Anja Törmä föreslog att alla fem förslagen gällande servicepunkter remitteras för ny beredning. Valfärdsområdet inleder omedelbart förhandlingar med kommunerna med utgångspunkt i det förväntade kommunvisa behovet av lokaler för så kallade rörliga tjänster. Soites fastighetsförvaltning och kommunerna för så snabbt som möjligt riktiga förhandlingar utifrån den här grunden.

Planeringen av verksamhetsmodellen med rörliga tjänster inleds omedelbart. Målet bör vara att servicepunkterna finns kvar i varje kommun och att invånarna i valfärdsområdet tryggas lika möjligheter att få tillräckliga primärvårdstjänster och möjligheter att få de specialistsjukvårdstjänster de behöver. Ett pilotprojekt om rörliga tjänster inleds till exempel i fråga om Halsö och Lestijärvi under våren 2025.

Tapio Peltokangas understödd av Arto Alpia föreslog att ärendet bordläggs.

Det hölls en paus kl. 16:05-16:08 under den allmänna diskussionen.

Anja Törmä drog tillbaka sitt förslag.

Eftersom det hade lagts fram ett understött förslag om bordläggning var man tvungen att förrätta omröstning. Som omröstningsförfarande godkändes namnupprop så att den som understöder en fortsatt behandling av ärendet röstar JA och de som understöder Tapio Peltokangas förslag röstar NEJ.

I omröstningen röstade 4 ledamöter JA (Tomi Kivelä, Anna Nurmi-Lehto, Mauri Salo och Hans Snellman) och 7 ledamöter NEJ (Arto Alpia, Sari Innanen, Tapio Pajunpää, Tapio Peltokangas, Kristiina Teerikangas, Anja Törmä och Pirjo Urpilainen).

Valfärdsområdesstyrelsen beslutade bordlägga ärendet i enlighet med omröstningsresultatet.

Ant. tf valfärdsområdesdirektören föredrog ärendet vid sammanträdet.